

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Adversvs Omnia Catabaptistarvm Prava Dogmata Heinrychi Bullingeri lib. IIII

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1535

VD16 B 9759

Quod merces debeatur ex euangelio ministris

urn:nbn:de:hbz:466:1-35433

Epheſios 4. intelligere uidetur, quod ex Actis 13. col-
 ligi poteſt. Fuerunt enim tum etiam apud eccleſias ma-
 gnas uiri docti quibus docendi cæteros munus daba-
 tur, ne unquam deeſſent ex quibus alij ſufficerentur,
 ne ſcriptura in alienum ſenſum ab hæreticis detor-
 queri poſſet. Nam tametiſi hoc certiffimum eſt, quod
 ſolus deus cor docet, adhuc tamen neceſſarium eſt, ut
 ſint qui literarum ſacrarum atq; linguarum ſint peri-
 ti, idq; propter eos qui ſcripturis uim faciunt. Hypo-
 criſis enim omnia audet, & angelus ſatanæ in ange-
 lum lucis ſe transformat. Ad indicem ergo ſcriptura-
 rum oportet ſpiritum illorū explorare, qui ſub ſpecie
 pietatis omnibus Chriſti ſimplicioribus imponere co-
 nantur. Optat ergo Paulus 1. Cor. 14. ut omnes pro-
 phetent, ut omnes linguis loquantur &c.

Videmus hic quod ad doctrinam et rem attinet pa-
 rum intereſſe inter euangelistas, prophetas, pastores,
 & doctores, tametiſi in modo nonnihil interſit. Dein-
 de eoſdem eſſe euangelistas & episcopos, ut patet 2.
 Timot. 4. Dicit enim: Opus perage euangelistæ. Euan-
 gelistam uocat qui erat episcopus. Iam episcopus quid
 eſt quàm propheta pastor & doctor? ut idem Paulus
 dicit: Prædica ſermonem, inſta tempeſtiue, intempeſti-
 ue, argue, increpa, exhortare cum omni lenitate &
 doctrina. Apoſtoli ergo poſtquam docuiſſent eccle-
 ſias fidemq; prædicaiſſent, quandoquidem illis aliò ab

eundem erat, pastores & Euangelistas aut episcopos
ordinarunt, ne praeda lupis essent oves dominicae. Hoc
patet ad Titum 1. Qui sic praeficiebantur ecclesijs post
apostolos, manebant apud ecclesias sibi commissas, pro-
prias domus, proprias familias, & uxores & liberos
habebant Acto. 14. Tit. 1. 1. Timoth. 3. ubi praecipit
tur quod episcopus uir sit unius uxoris, qui liberos ha-
beat obedientes et recte institutos: si enim propriae do-
mum praesse non nouit, quomodo ecclesiam dei provide-
ret? Deinde hospitalis sit episcopus, hospitalis aut qui
potest esse, quum domum non habeat? aut quomodo
alios excipiet & beneficijs afficiet, qui ipse nihil ha-
bet? Et commendatur hospitalitas in omnibus Heb. 13.
in episcopo ergo maxime. Philemoni, qui et ipse sym-
mista erat Pauli, domus erat & familia. SIMON.

De mercede quam ex euangelio capiunt, nondum
satis mihi fecisti, dominus enim dicit: Gratis date, gra-
tis accepistis. IOIADA. Idem dicit: Dignus est
operarius mercede sua, Mar. 10. SIMON. Hoc
apostolis dictum est, non uobis. IOIADA. Au-
diamus ergo Paulum doctorem qui à Christo caelitus
uocatus est & doctus 1. Cor. 9. Is enim non uulgari-
bus argumētis probat licere his ex euangelio uiuere,
qui euangelio seruiunt Deut. 25. Domini uerba Pau-
lus allegat, dicens: Sic et dominus ordinauit, qui euan-
gelium annunciāt, ex euangelio uiuant. Sic 1. Thes. 5.

Rogamus

Rogamus autem uos fratres, ut agnoscatis eos, qui laborant inter uos, & qui præsunt uobis in domino & admonent uos, ut habeatis illos in summo precio per charitatem, propter opus illorum, pacem habete cum Gal. 6. illis. Hebr. 13. Memores estote eorum, qui præsunt uobis, qui locuti sunt uobis sermonem dei & c. De euangelistis loquimur & pastoribus ac episcopis fidis qui summa cum fide et diligentia super gregem domini uigilant, non de fucis & ignauis uentribus. 1. Timoth. 5. sic ait: Qui bene præsunt presbyteri duplici honore digni habeantur, maxime ij qui laborant in sermone & doctrina. Dicit enim scriptura, Boui triturati non obligabis os, & dignus est operarius mercede sua.

SIMON. Dignum quidem est ut quotidie detur illis quo opus habent, sed uos habetis certas pensiones & stipendia quaedam definita, quod non licet.

IOIADA. Quid interest si quis singulis diebus, mensibus, aut annis accipiat quod ad uictum & necessitatē datur? Cur estis tam superstitiosi? Aut quid refert quale nomen huic quod datur imponas? Alius uocat sacerdotium: alius mercedem: alius stipendium: alius duplicem honorem aut portionem: alius præbendam & c. Certe Christus ipse mercedē appellat. SIMON. Sed non debet esse certis conditionibus præscripta et finita. IOIADA. In manu eccle- A. 6. siæ est, qualiter hæc externa ordinentur, ut omnia si-

ant cum ordine quodam ad ædificationem & charitatem, Philip. 3. Cœna domini olim in templis post publicas epulas habebatur, quum irrepsisset abusus, aliter instituit Paulus 1. Cor. 11. Sic enim uidebatur facere cum ad pacem & tranquillitatem ecclesiæ, tum ad actionis tantæ maiestatem. Qui sacerdotia definierunt certa ministris, per hoc auariciæ & quæstui uiam præcludere uoluerunt honesto certe proposito. Cur ergo calumniam rebus pulcherrimis struitis? Cessa ab hac contentione Simon, & cede ueritati. Dic Simon an non satius sit ut ex his bonis quæ prius apud ecclesias erant, siue ex decimis, siue redditibus colligatur et detur pastoribus ecclesiarum, quàm ut ista, nescio quibus relinquentes, denuo grauemus ecclesias noua uictus emedicatione? Nonne plus satis degrauiatos hactenus & uos ipsi clamatis (& fors hoc iure facitis) innumeris contributionibus, uectigalibus, dationibus, atque alijs exactionibus? SIMON. Verbum Christi quod tibi obieci Ioiada, aut dissimulasti, aut satis tenuiter elusisti. IOIADA. Quod nam illud? SIMON. Gratis accepistis gratis date. IOIADA. Duo mandat discipulis suis Christus. Alterum ut infirmos sanent, & morbos pellant. Alterum ut euangelium prædicent. Ad primum ergo hæc uerba pertinent. Non enim suo nomine, sed Christi uirtute sanabant: quod ergo gratis datur eis, hoc ipsi gratis quoque

quoq; expendere iubentur, ne ex donis spiritus sancti
 questus fiat, quod in Simone Samaritano punitū fuit.
 De altero dicit: Dignus est operarius mercede sua. Et
 Christus ipse habuit à quibus sibi necessaria admini-
 strabantur Lucæ 9. Si Christo & apostolis licuit à mu-
 lieribus diuitibus necessaria accipere, cur tam graui-
 ter in nobis hoc damnatis, quod hæc ab ecclesia acci-
 pimus? SIMON. Quid uero Paulus dicit? 1.
 Thes. 2. Meministis fratres laboris nostri ac sudoris.
 Nocte enim ac die opus facientes ob id, ne cui uestrum
 essemus oneri, prædicauimus apud uos euangelium
 dei. In posteriori epist. cap. 3. Ipsi scitis quomodo opor-
 teat imitari nos, quoniam non inordinate gessimus nos
 inter uos, neq; gratis panem accepimus à quoquam,
 sed cum labore & sudore nocte dieq; facientes opus,
 ad hoc ne cui uestrū essemus oneri. A Corinthijs quoq;
 nihil omnino accepit. Quod si apostolos libet imitari,
 nihil accipere debetis. IOIADA. Non nega-
 mus Paulum alicubi nihil accepisse, nec tamen hinc
 colligi recte potest nihil unquam Paulum accepisse:
 aut quod recepisse talia peccatum fuerit. Timotheum
 patitur circumcidi, sed hoc factum non cogere potest
 nec debet nos ad circumcisionem, circumstantiæ loci,
 temporis, personarum accuratius expendendæ, qui-
 bus ex causis quæq; res fiat. Hæc si consyderentur, ad
 parebit Paulum nulla lege aut præcepto huc adactum

esse, sed sola charitate, ne offensionem daret. Hic ergo simili modo perpendendum quo iure, quaque lege Paulus nihil à Corinthijs & Thessalonicensibus accepit. Inueniemus autem id factum esse propter falsos apostolos, ne isti exēplo Pauli ansam capere possent, questum suum excusandi. Hic fidem tuam in citandis Pauli uerbis requiro. Quod enim contra te faceretibi uisum fuit, de industria omisisti. Mox enim per correctionem subiicit: Non quod id nobis non liceat, sed ut nosmetipsos formam exhiberemus uobis ad imitandum nos. Et hæc eadem causa fuit quod nihil à Corinthijs acciperet, quod ex ii. cap. posterioris epistole cernere licet. Vbi obiter quoque intelligimus, à Macedonibus fratribus alijsque ecclesijs Paulū accepisse, Philip. quarto.

Quod uero ministris Euangelij ex Euangelio uiuere liceat, ex eodem Paulo superius satis est probatum. Sed uos catabaptistæ idem subinde refricatis, ut nemo satisfacere uobis unquam possit. SIMON.

Miris hæc modis exaggeras, quantum ergo dandum erit? IOIADA. Si oculus fuerit simplex totum corpus lucidum erit. Qui uere seruiunt domino, auaricie suæ & questui non studebunt, non quærent sua sed quæ Iesu Christi. Vbi timor domini fuerit, ab erit impudentia & procacitas. Deinde in his quibus prædicatur charitas omnia recte moderabitur, ut nusquam

quam aberrant. Docentis fidem, diligentiam, eruditionem, laborē & expensas probe expendunt, nec erunt ingrati auditores.

AN VERBI DIVINI MINISTRI
ad opera manualia sint cogendi.

S I M O N.

Nihil contradico his quæ ex scripturis tam clara adduxisti. At quod Paulus monet quodq; in se exprimit omnino præstabilius uidetur, nempe quod hi qui euangelium prædicant, manibus suis laborent 2. Thes. 3. Acto. 20. ne cæteris oneri sint. Non hæc negabis (ut puto) præsertim quum superius in catabaptistis hoc grauiter damnabas, quod ignaui aliorum labores absumerent. IOIADA. De his dixi nempe, qui inuocati & à deo non missi sese in officium prædicandi ingerunt, sua deserentes, ex alijs uiuunt, in manibus fabulamentis & seditiosis sermonibus populum seducentes. Longe secus de his iudico quos deus uocauit & misit, qui uerbum dei, iustitiam & ueritatem populo annunciant. Factum Pauli (quod satis dictum & probatum est) lex non est, sed singulare quoddam pro temporis ratione adsumptum, 2. Thes. 3. Nec quenquam à labore eximi uolo: qui non laborat non manducet. At diuersos esse labores nemo ne-

VII.
TRACT.